

Dalaröloggerten

- en svunnen seglingsperiod

Många äldre stockholmare, som i yngre dar under sommarens skollov eller semester bodde i Dalarö, torde säkerligen erinra sig de loggertriggade segelbåtarna, sju eller åtta stycken som av sina ägare kunde hyras för ett par timmar eller en dags seglats i den omgivande skärgården.

Den perioden under vilken denna trevliga och hälsosamma möjlighet till rekreation varade, omfattade så vitt jag kan minnas åren 1888-1915. Båtarna som i vissa fall vore inköpta på haveriaktion, vore öppna och riggade med två loggertsegel.

Storleken var mellan 8,5-8,8 meter över allt och segelarean omkring 22-27 m².

Några av dem hade tråköl något påökad för att få bättra bidevindförmågan och ballasten utgjordes vanligen av kasserade ångpanneraster, upp till 700 -1.000 kg stuvades under durkarna.

Deras ägare och skeppare vore äldre fiskare eller pensionerat sjöfolk, vilkas huvudsakliga sysselsättning under sommaren bestod av dessa seglingar. Båtarna låg vanligtvis förtöjda vid Tullbryggan med gigade segel, i väntan på nästa gäst.

Båtarna användes flitigt och kunde i regel abonneras någon dag eller per timme. Hyran för en seglats var en krona per timme eller sju kronor för heldag, oberoende av antal passagerare.

För vissa seglingar fanns särskild taxa . Sålunda kunde en segling Dalarö – Bruket eller Ornö – Dalarö en sammanlagd sträcka av sju distansminuter kosta kronor 2:50.

Som pojke och boende på Ornö beundrade jag dessa snabba segelbåtar och deras kunniga skeppare, och om jag ej minns fel bestod eskadern av följande båtar:

Båtnamn	Ägare	Hemort	Båtnamn	Ägare	Hemort
Alma	Andersson	Kattvik, Dalarö	Olga	Eriksson	Dalarö
Ameli	Edman	Dalarö	Vega	Sandberg	Dalarö
Hanna	Sundin	Korsholmen	Svea	Sjöberg	Dalarö
Ellida	-	-	Tre bröder	Holmberg	Jutholme

Båtarna vore klinkbyggda och plattgattade utom Olga och Elida som vore spetsgattade. Hanna råkade ut för en allvarlig grundstötning vid Huvudskär och ersattes av Elida, en laxfiskebåt från Blekinge, byggd med bordläggning av ek, som var fernissad. De övriga vore vitmålade furubåtar. Kappsegling anordnades en gång under sommaren med bidrag från sommargästerna och resulterade vanligen i seger för Vega eller Ameli. Själv deltog jag i seglingar med Ellida och Tre bröder.

Dessa öppna båtar, som i den allmänna meningen vore mycket >stadiga< , ägde endast begynnelsestabilitet, och risk för kantring var ej utesluten, men man hörde aldrig talas om någon insegling av vatten över lå reling, och skepparna hade också stort förtroende bland sina kunder. När någon båt, som seglatsen vanlig runda kring Stora Rotholmen intill Mysingen, överraskats av stiltje, kunde jag se dem ellan Vättskär och Ersholmen sakta framdrivas med en bunkåra de återstående tre distansminuterna till Dalarö.

Tore Herlin i Svenska Kryssarklubben

- nedtecknat 1965

